

Reducció de subvencions a la premsa a Catalunya en època de crisi

09/2014 - **Ciències de la Comunicació.** Segons un estudi del Grup Daniel Jones de la UAB, els governs de la Generalitat de Catalunya han atorgat tradicionalment un important volum d'ajudes reglades, ja fossin automàtiques, a projectes concrets i fins i tot de manera arbitrària, als mitjans de comunicació. Aquests ajuts han tingut una freqüent vinculació amb polítiques lingüístiques i de construcció nacional. Amb la crisi, a partir del 2011 hi ha hagut unes retallades pressupostàries superiors al 60% que han comportat la supressió de les subvencions a projectes concrets.



L'article aborda les polítiques de subvencions als mitjans a Catalunya després de l'esclat de la crisi financera, interpretant-les en el marc de les polítiques prèvies sobre aquesta mateixa matèria desplegades pels successius governs de la Generalitat, que les han considerat sempre una eina clau per la construcció d'un espai comunicatiu propi, essencial, al seu torn, per avançar en el procés de construcció nacional.

A manera de context, s'apunten els dos eixos essencials de les polítiques d'ajuts a la premsa impulsades tant pel Govern espanyol (fins a finals dels vuitanta) com pels executius i altres entitats d'aquelles comunitats autònomes que actualment continuen atorgant (a més de Catalunya, Andalusia, Astúries, Comunitat Valenciana, Galícia i País Basc). Aquests eixos són la discrecionalitat dels processos concessionals en general i la freqüent vinculació (excepte en el cas d'Andalusia) entre polítiques d'ajuts als mitjans i polítiques lingüístiques.

Els autors subratllen l'important volum dels ajuts reglats (subjectes a convocatòria pública) que s'han atorgat tradicionalment a Catalunya, alguns automàtics (en funció de criteris objectivables, com les xifres de difusió de l'any anterior) i altres a projectes concrets (que impliquen un important marge de discrecionalitat de l'Administració a l'hora d'atorgar). També esmenten exemples de subvencions atorgades de manera completament arbitrària, per exemple, al diari *Avui* en la legislatura 2000-2003. Així mateix, incideixen en les fortes retallades pressupostàries aplicades a partir del 2011 (que a Catalunya superen el 60%) i en les implicacions d'aquestes, avaluades a partir d'entrevistes als presidents de les associacions catalanes del sector.

Conclouen assenyalant l'important gir que suposa la supressió de les ajudes a projectes per part de l'actual govern convergent. Isabel Fernández Alonso i José Joaquín Blasco Gil fa gairebé deu anys que investiguen les polítiques d'ajuts a la premsa, destacant entre els seus treballs el llibre *Press subsidies in Europe* (Barcelona, 2006: Generalitat de Catalunya), del qual tots dos són coeditors i del qual s'han publicat edicions en català i en coreà (per l'Associació per a la Llibertat de Premsa de Corea del Sud). Una versió actualitzada de diversos dels aspectes tractats en aquest llibre es va publicar el 2008, com a quadern central de la revista espanyola *Telos*.

Tots aquests treballs són el resultat d'un encàrrec realitzat pel primer Govern Tripartit a l'Institut de la Comunicació de la UAB amb l'ànim de reformular les polítiques d'ajuts als mitjans. L'informe resultant (en el qual se sistematitzaven els models existents a Europa) va donar lloc a un [simposi internacional sobre el tema](#) i a mesures concretes com el programa de subscripció gratuïta a una publicació per als joves que complien 18 anys, ara extint. Mai no es van considerar, però, altres recomanacions de Fernández Alonso i Blasco Gil al Govern català com la necessitat de coordinar obertament les polítiques de subvencions a les publicacions periòdiques amb el repartiment de la publicitat institucional, un procés absolutament opac que facilita la ingerència del poder polític en els mitjans, cosa molt pròpia dels països de l'Europa mediterrània.

L'article ara publicat a l'*European Journal of Communication* es basa, per tant, en gran mesura, en un treball previ que constitueix una clara mostra de transferència de coneixement des de la universitat a les polítiques públiques, que és un dels grans objectius del [Grup Daniel Jones](#) (adscribit al Departament de Mitjans, Comunicació i Cultura de la UAB i recentment reconegut com a grup emergent per la Generalitat de Catalunya).

Isabel Fernández Alonso
Grup Daniel Jones

Departament de Mitjans, Comunicació i Cultura

Fernández Alonso, Isabel; Blasco, José Joaquín. *Press subsidy policies in Spain in the context of financial crisis (2008-2012): An analysis of the Catalan case*. *European Journal of Communication*. 2014. doi: 10.1177/0267323113518288.